

ספרות עברית וכללית

הוראות

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון: מבחר יצירות מספרות העולם	–	50 נקודות
פרק שני: נושאים בין-ז'אנריים	–	50 נקודות
סך הכול	–	100 נקודות

בפרק הראשון יש שתי קבוצות של שאלות.

יש לענות על שאלה אחת מן הקבוצה הראשונה (26 נקודות),

ועל שאלה אחת מן הקבוצה השנייה (24 נקודות).

(סך הכול – 50 נקודות)

בפרק השני יש לענות על שאלה אחת (50 נקודות).

ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימת יצירות.

ד. הוראות מיוחדות: (1) יש לרשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרתם להשיב עליה.

(2) אין להדגים באמצעות אותה היצירה בתשובות שונות.

(3) בתשובות בשאלון זה אין להדגים באמצעות יצירה שנלמדה בשתי היחידות הראשונות וביחידה השלישית.

(4) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת הבחינה את רשימת היצירות שנלמדו.

לנבחנים אקסטרניים ונבחני משנה: תימסר רשימת יצירות.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד, יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.

כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון: מבחר יצירות מספרות העולם

(50 נקודות)

בפרק זה יש שתי קבוצות של יצירות. ענו על שאלה אחת בכל קבוצה לפי ההוראות.

קבוצה ראשונה

ענו על אחת מן השאלות 1-5 (26 נקודות).

נובלה

1. מיכאל קולהאס / פון־קלייסט

ענו על שני הסעיפים א-ב.

א. בנובלה זו בהתמודדות של הפרט עם ממסד שרירותי ומושחת יש היבטים חיוביים ושליליים.

הסבירו והדגימו קביעה זו. (18 נקודות)

ב. האם לדעתכם השילוב של היבטים חיוביים ושליליים יכול לאפיין התמודדות עם הממסד גם בימינו?

הסבירו והדגימו את דבריכם. (8 נקודות)

2. האף / גוגול

בנובלה "האף" אירוע פנטסטי מסייע לחשוף עולם שערכיו מפקפקים.

הסבירו והדגימו קביעה זו.

3. מותו של איוון איליץ' / טולסטוי

ענו על שני הסעיפים א-ב.

א. המספר בנובלה אומר: השקר הזה סביבו ובתוכו מירר את ימיו האחרונים של איוון איליץ' יותר מכול.

על פי עלילת הנובלה, הסבירו והדגימו מהו השקר שסביב איוון איליץ', ומהו השקר שבתוכו. (16 נקודות)

ב. לנוכח השקרים שכתבתם עליהם בסעיף א, האם לדעתכם הנובלה מציעה תשובה גם על השאלה מהי האמת?

הסבירו והדגימו את דבריכם. (10 נקודות)

4. הגלגול / קפקא

ענו על שני הסעיפים א-ב.

א. קפקא מתאר בנובלה זו מציאות שפולש אליה יסוד דמיוני.

כיצד המציאות והיסוד הדמיוני משתלבים זה בזה בנובלה? הסבירו והדגימו את דבריכם. (18 נקודות)

ב. בנובלה זו דווקא ההקצנה ביסוד הדמיוני חושפת פרטים מציאותיים מאוד ועמוקים על חיי האדם.

הסבירו והדגימו קביעה זו. (8 נקודות)

5. מיכאל קולהאס / פון־קלייסט; האף / גוגול; מותו של איוון איליץ' / טולסטוי; הגלגול / קפקא

הדמויות המרכזיות בנובלות האלה מעוררות בקוראים רגשות מעורבים.

אילו רגשות מעוררת בכם הדמות המרכזית בנובלה שלמדתם, ומה הן התובנות על טבע האדם שעולות מסיפורה?

הסבירו והדגימו את דבריכם. בתשובה כתבו גם על דרך עיצוב אחת התורמות להיווצרות רגשות אלה.

קבוצה שנייה

ענו על אחת מן השאלות 6-13 (24 נקודות).

6. אודיסיאה / הומרוס

מסעו של אודיסיאוס לא תם, גם לאחר שהגיע לביתו.
על פי פרק 23, תארו והסבירו את ה"מסע" שחווה אודיסיאוס בתוך ביתו.

7. קראו את השיר שלפניכם, וענו על השאלה שאחריו.

הארן הבודד / היינריך היינה

תרגום: שמואל פרידמן

בְּצִפּוֹן עַל הַר קָרְחַ
אֶרֶן עֲרִירִי עוֹמֵד,
מְנַמְנֵם; עוֹטָה הוּא לְבֹן
שֶׁלֶג, וּפְתִיתִים שֶׁל כְּפֹר.

וְחוֹלֵם הוּא עַל בֵּת דְּקָל,
דִּם נִצְבֶּת בְּמִזְרָח,
גְּלֻמוֹדָה וְנִעְצָבֶת
עַל צוּק־סֵלַע חֶם, לוֹהֵט.

בשיר זה מתואר חלום בלתי ממומש.

מהו החלום, ומהי התרומה של דרכי העיצוב בשיר לבניית חלום זה? הסבירו והדגימו את דבריכם.
בתשובה הסבירו גם את הסמליות בשיר.

8. קראו את השיר שלפניכם, וענו על השאלה שאחריו.

אש וקרח / רוברט פרוסט

תרגום: רנה לטוין

אומרים תבל תכלה באש
ויש גורסים - בקרח.
ממה שלי נודע על חשק
אספים עם התומכים באש.
אך אם תחרב היא בשניה
דומה אדע על השנאה
די עד לומר שלכליה
עצמת הקרח
גם דיה.

לדעתכם, מהו נושא השיר? הסבירו והדגימו את דבריכם. בתשובה כתבו גם על התרומה של שתיים מדרכי העיצוב להצגת נושא זה.

9. קראו את השיר שלפניכם, וענו על השאלה שאחריו.

גְּנֵרֵל, הַטְּנֵק שְׁלֵף / ברטולט ברכט

תרגום: בנימין הרשב

גְּנֵרֵל, הַטְּנֵק שְׁלֵף הוּא רֶכֶב חֶזֶק,
הוּא רוֹמֵס אֶת הַיַּעַר, הוּא מוֹחֵץ מֵאָה אַנְשִׁים.
אָבֵל יֵשׁ לוֹ חֶסְרוֹן אֶחָד:
הוּא זְקוּק לְנֶהֱג.

גְּנֵרֵל, הַמְּפִצִיץ שְׁלֵף חֶזֶק.
הוּא טָס מְהֵר מִן הַסּוּפָה, הוּא עוֹמֵס יוֹתֵר מִפִּיל.
אָבֵל יֵשׁ לוֹ חֶסְרוֹן אֶחָד:
הוּא זְקוּק לְמִכּוֹנָאִי.

גְּנֵרֵל, הָאָדָם שְׁמִישׁ מְאֹד.
הוּא יוֹדֵעַ לְטוֹס, הוּא יוֹדֵעַ לְרֻצָּח.
אָבֵל יֵשׁ לוֹ חֶסְרוֹן אֶחָד:
הוּא יוֹדֵעַ לְחֻשֵׁב.

מהו מעמדו ומהו כוחו של הגנרל, על פי השיר? הסבירו כיצד המתואר בשיר גם מערער את המעמד והכוח של הגנרל.

10. קראו את השיר שלפניכם, וענו על השאלה שאחריו.

אהבה / איציק מאנגר

תרגום: שמשון מלצר

- בית 1 אֵילוֹת שְׁלוּחוֹת עַל הַרִים מְשַׁלְּגִים
 קַרְנֵיהֶן, קַרְנֵי כֶסֶף, נֶאֱחָזוֹת בְּלִבָּנָה,
 וְהַלְבָּנָה הַטּוֹבָה טוֹבְתָן מִבְּקִשָּׁת.
- בית 2 וְאִמִּי מֵהֶלְכֶת וְשׁוֹמֶרֶת צַעֲדֶיהֶן.
 בַּל יִרְגִישׁוּ בָּהֶן זְאֵבִים שְׂבִיעֵר,
 עֲקֻבוֹתֶיהֶן שְׂבִשְׁלֵג הָרֶךְ הִיא מְטִשְׁטֶשֶׁת.
- בית 3 אִמִּי נִפְטָרָה זֶה שָׁנִים מְרֻבּוֹת,
 וְאוֹלָם אֶהְבֶּתָּה מִתְּהַלְכֶת בְּחָלָל
 בְּזֻרוּעוֹת פְּתוּחוֹת אֶל הָרוּחַ הָרִנָּה.
- בית 4 מְרַדִּימָה אֶת הַמַּיִת הַדְּרָכִים בְּעַרְבִים,
 מְלַחֶשֶׁת עֵין־הָרַע לְקַטְנֵי אֲרָנָבִים
 וְאוֹמְרַת "בַּתִּי" לְתוֹלַעַת קַטְנָה.
- בית 5 הָאֵהָבָה אֵינָנָה מִנַּחַת לָהּ לְנוּחַ בְּקֶבֶר בְּנַחַת.
- בית 6 הִנֵּה הִיא פּוֹתַחַת תְּחֻנָּתָה לְאוֹר הַכּוֹכָבִים
 וְאוֹמְרַת וְאוֹמְרַת, שִׁישְׁמַע לָהּ הָאֵל.
- בית 7 דְּמַעוֹתֶיהָ מְאִירוֹת בְּחִלּוּמֵי בְּכָל לַיִל...

הסבירו והדגימו כיצד הסיטואציות הדמיוניות שבאמצעותן הבן מתאר את אימו מסייעות לו לאפיין את דמותה ולבטא את יחסו אליה.

11. קראו את השיר שלפניכם, וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

הילדים / ג'ובראן ח'ליל ג'ובראן

תרגום: נועה זאלוד

ואז

בקשה אשה אשר תינוק בחיקה:

ספר לנו על הילדים.

ויען ויאמר:

ילדיכם אינם ילדיכם

כי פרי געגועי החיים אל עצמם:

באים המה דרךכם אך לא מכם,

חיים עמכם אך אינם שׂיכים לכם.

5 תנו לילדיכם את אהבתכם אך לא את מחשבותיכם,

כי להם הגיגיהם.

גופם ישכון בבתיכם, אך לא נשמתם

כי נשמתם מסתופפת בבית המחר -

שם לא תוכלו לבוא אף בחלומותיכם.

10 אפשר לכם לחפץ להיות כמותם אך אל לכם לעשותם כמותכם,

כי החיים פניהם קדימה לא אחר, והם לא יתרפקו על האתמול.

אתם הקשית ממונה, כחצי חיים, ילדיכם שלוחים:

הקשית מבחין בשבל על פני נתיב הנצח,

ברצותו כופף קשתכם למען חציו הנורים למרחקים -

15 התרצו לידיו המותחות קשתכם,

כי אוהב הוא את החצים במעופם

גם את הקשיות הנענות לידו.

א. בשיר זה המשורר מתנגד למוסכמות מקובלות בנוגע ליחס של ההורים לילדיהם.

הציגו מוסכמות אלה, והסבירו את הטענות של המשורר המפריכות את המוסכמות האלה. (16 נקודות)

ב. הסבירו את התרומה של שלושה אמצעים אומנותיים לעיצוב הטענות של המשורר. (8 נקודות)

אנבל-לי / אדגר אלן פו

תרגום: זאב ז'בוטינסקי

<p>בית 1</p> <p>זֶה הָיָה לְפָנַי וְלְפָנַי שְׁנַיִם, בְּמַלְכוּת עַל יָם עֲרַפְלִי. שֵׁם דָּרָה יְלֵדָה – שְׁמָה לֹא תִדְעַ; קָרָאתִי לָהּ אֲנַבֵּל־לִי. מְשָׁאֵל־ב אַחַר מְלֶבֶד אֶהְבֶּה לֹא הִיָּה גַם לָהּ וְגַם לִי.</p>	<p>בית 4</p> <p>אֵין כְּאֲשֶׁרֵנוּ בְּנוֹה שְׁרָפִים – לְכֹן זְעַמוּ לָהּ וְלִי; הִיא הַסֵּבָה (זֶה יְדוּעַ לְכֹל בְּמַלְכוּת עַל יָם עֲרַפְלִי) שְׁרוּחַ בְּלִילָה יִצָּא מֵעֵבִים וְהַמִּית אֶת אֲנַבֵּל־לִי.</p>
<p>בית 2</p> <p>יְלֵד הֵייתִי, וְהִיא יְלֵדָה בְּמַלְכוּת עַל יָם עֲרַפְלִי: אך יְדַעְנוּ אֶהוּב מְכֹל אוֹהֲבִים – אֲנִי וְאֲנַבֵּל־לִי: וְרֹאוּנו שְׁרָפֵי הַמְרוֹם בְּקִנְיָה, וְזַעוּם זְעַמוּ לָהּ וְלִי.</p>	<p>בית 5</p> <p>אך יְדַעְתִּי אֶהוּב מְכֹלִם, מְכֹלִם שְׁרָבוּ שְׁנוֹתֵם מִגִּילִי וְרִבָּה חֲכָמְתֵם מִשִּׁכְּלִי; וְאֵין שְׁרָף אוֹ שְׁטוֹן בְּעוֹלָם, וְאֵין סַעַר בָּיִם עֲרַפְלִי, שְׁיִקְרַע אוֹ יִגְרַע אֶת הַקּוּ שֶׁל זָהָב בִּינֵי וּבֵין אֲנַבֵּל־לִי.</p>
<p>בית 3</p> <p>זוֹ הַסֵּבָה, שְׁהִיָּה מַעֲשֵׂה בְּמַלְכוּת עַל יָם עֲרַפְלִי – רוּחַ יִצָּא מֵעֵבִים, וְצִנּוֹן וְהַמִּית אֶת אֲנַבֵּל־לִי וּבָאוּ הוֹרִיָּה, אַחִים, קְרוֹבִים מִבְּנֵי אֲצִילֵי גְלִילִי וּנְשָׂאוֹהָ מִמּוֹנֵי לְקַבֵּר אֶפֶל בְּמַלְכוּת עַל יָם עֲרַפְלִי.</p>	<p>בית 6</p> <p>וְיָרַח מְרוֹם לִי לֹחֵשׁ בְּחִלוּם שִׁירֵי־זֶהָר עַל אֲנַבֵּל־לִי; לִי רוּמָז כֹּל כּוֹכֵב בְּקִרְנָיו – עֵינָיו כְּעֵינֶיהָ שֶׁל אֲנַבֵּל־לִי; אך בְּלִיל אֶפֶלָה – עֵמֶדִי הִיא כְּלָה, וְאֶנּוּחַ עַל־יַד יוֹנְתֵי הַכְּלָה, בְּבִיתֵנוּ שְׁלָה וְשָׁלִי – הוּא הַקְּבֵר עַל יָם עֲרַפְלִי.</p>

הבלדה מתארת דמויות אפופות מסתורין שיש בהן יסוד פלאי והן מונעות מרגשות חזקים כמו נאמנות ואהבה. הסבירו והדגימו כיצד המאפיינים האלה של בלדה באים לידי ביטוי ב"אנבל-לי".

13. קראו את השיר שלפניכם, וענו על השאלה שאחריו.

שְׁמַחַת הַכְּתִיבָה / ויסלבה שימבורסקה

תרגום: רפי וייכרט

לְאֵן רָצָה הָאֵילָה הַכְּתוּבָה דָּרָךְ הַיַּעַר הַכְּתוּב? שׁוֹכְחִים שְׂאֵלָה אֵינָם הַחַיִּים.
 לְשִׁתּוֹת מְמִים כְּתוּבִים, כָּאֵן, שְׁחַר עַל גְּבִי לָבוֹן, שׁוֹלְטִים חֲקִים אַחֲרֵים.
 שִׁישְׁקוּפוֹ אֵת פִּיָּה הַקֶּטָן כְּנִיר הַעֲתָקָה? עַפְעוּף הָעַיִן יִמְשֹׁךְ, כְּכֹל שְׂאֲרָצָה,
 מְדוּעַ הִיא זֹקֶפֶת רֹאשׁ, הָאֵם הִיא שׁוֹמַעַת מִשְׁהוּ? יִרְשָׁה לְחַלְקוֹ לְנִצְחִים קִטְנִים
 שְׁעוֹנָה עַל אַרְבַּע רַגְלִים קִטְנוֹת שְׁהִשְׂאֵלוֹ מֵהַמְצִיאוֹת מְלֵאִים כְּדוּרִים שְׁעֲצָרוּ בְּמַעוֹפָם.
 תַּחַת אֲצַבְעוֹתַי מְנִיעָה אֲזִנְיָה. אֵם אֲצוּהָ, כְּלוּם לֹא יִקְרָה כָּאֵן לְעַד.
 שְׁקֵט - גַּם בְּטוֹי זֶה מְרֹשְׁרֵשׁ בְּנִיר עָלָה לֹא יִפֹּל שְׁלֵא מְרֻצוֹנִי.
 וּמִיִּשְׁר אֵת הָעֲנָפִים שְׁנוֹצְרוּ עַל יְדֵי הַמֶּלֶךְ "יַעַר".

מַעַל הַנִּיר הַלָּבוֹן אוֹרְבוֹת לְזִנוּק וּבְכֵן יֵשׁ עוֹלָם כְּזֶה,
 אוֹתִיוֹת, שְׁעִשׂוּיוֹת לְהַסְתַּדָּר לֹא טוֹב, כְּפוּף לְגוֹרֵל שְׁלִטוֹנִי?
 מְשֻׁפְּטִים מְכַתְּרִים זְמַן; שְׂאֵנִי קוֹשֶׁרֶת בְּשִׁלְשֵׁלֹאוֹת סִמְנִים?
 שְׁלֵא יִהְיֶה מֵהֶם מְפֻלֵּט. קִיּוֹם שְׁסָר תְּמִיד לְמְרוֹתֵי?

בְּטַפַּת דִּיּוֹ יֵשׁ מְלֵאֵי גְדוֹל שְׁמַחַת הַכְּתִיבָה.
 שֶׁל צִדִּים עִם עַיִן עֲצוּמָה, הִיכְלֵת לְהַנְצִיחַ.
 מוֹכְנִים לְרוֹץ מִשָּׁה בְּמוֹרֵד הַתְּלוּל שֶׁל הָעֵט, נִקְמַת הַיָּד בַּת הַתְּמוֹתָה.
 לְהַקִּיף אֵת הָאֵילָה, לְהַתְּכַוֵּן לִירְיָה.

על פי השיר, הסבירו מהו הכוח של הכתיבה. הדגימו את דבריכם.

מה מאפיין את המציאות הנבראת באמצעות הכתיבה? הסבירו והדגימו את דבריכם.

פרק שני: נושאים בין-ז'אנריים (50 נקודות)

ענו על שאלה אחת בנושא שלמדתם.

להיות יהודי, להיות ישראלי: קולות וזהויות

אם למדתם נושא זה, ענו על אחת מן השאלות 14–15.

14. כיצד סוגיות המעוררות מחלוקת בחברה הישראלית באות לידי ביטוי ביצירות שלמדתם בנושא זה?

הסבירו והדגימו את דבריכם.

האם מחברי היצירות נוקטים עמדה בנוגע למחלוקות אלה? הסבירו והדגימו את דבריכם.

ענו על פי:

א. רומאן או מחזה (30 נקודות)

ב. סיפור קצר או שני שירים או שיר וסרט קולנוע (20 נקודות)

15. כולנו רקמה אנושית אחת חיה (מתוך פזמון מאת מוטי המר).

על פי יצירות שלמדתם בנושא זה, האם החברה הישראלית מממשת אידיאל זה של אחדות וסולידריות?

הסבירו והדגימו את דבריכם. בססו את תשובתכם על העלילה של היצירות ועל היחסים בין הדמויות.

ענו על פי:

א. רומאן או מחזה (30 נקודות)

ב. סיפור קצר או שני שירים או שיר וסרט קולנוע (20 נקודות)

ספרות בעקבות השואה

אם למדתם נושא זה, ענו על אחת מן השאלות 16–17.

16. כיצד דמות מרכזית ביצירות שלמדתם בנושא זה מתמודדת עם אירועים שקרו בתקופת השואה, וכיצד המשפחה של

הדמות ו/או החברה הסובבת אותה משפיעות על התמודדות זו? הסבירו והדגימו את דבריכם.

ענו על פי:

א. רומאן או הנובלה "מומיק" או שני סיפורים קצרים או מחזה (30 נקודות)

ב. שני שירים או "פוגת המוות" מאת פול צלאן או קטעי זיכרונות ועדות או שיר וסרט קולנוע (20 נקודות)

17. הציגו מאפיינים מרכזיים של ייצוג השואה (ייצוג ישיר או עקיף, ייצוג ריאליסטי או לא ריאליסטי, איפוק או זעקה),

והסבירו כיצד הם באים לידי ביטוי ביצירות שלמדתם בנושא זה.

ענו על פי:

א. רומאן או הנובלה "מומיק" או מחזה (30 נקודות)

ב. סיפור קצר או שיר וסרט קולנוע או שני שירים או "פוגת המוות" מאת פול צלאן או קטעי זיכרונות ועדות

(20 נקודות)

התבגרות בראי הספרות

אם למדתם נושא זה, ענו על אחת מן השאלות 18–19.

18. תארו את עולמם של המבוגרים ביצירות שלמדתם בנושא זה, והסבירו מהי נקודת המבט שבאמצעותה מוצג עולם זה.

כיצד ביצירות אלה המתבגרים מתייחסים למבוגרים? הסבירו והדגימו את דבריכם.

ענו על פי:

א. רומאן או נובלה (30 נקודות)

ב. סיפור קצר או שיר וסרט קולנוע (20 נקודות)

19. ביצירות רבות שלמדתם בנושא זה באה לידי ביטוי זהותם הייחודית של המתבגרים.

כיצד המתבגרים מגבשים זהות זו לאורך היצירות, ומה הם המכשולים המקשים עליהם בתהליך גיבוש הזהות שלהם?

הסבירו והדגימו את דבריכם.

ענו על פי:

א. רומאן או נובלה (30 נקודות)

ב. סיפור קצר או שיר וסרט קולנוע (20 נקודות)

בכול צופייה, והכול צפוי בה: סוגיות ארספואטיות

אם למדתם נושא זה, ענו על אחת מן השאלות 20–21.

20. לעיתים קרובות תהליך היצירה כרוך בחוויות של סבל או בחוויות של אושר או בשילוב של חוויות אלה. מה הן החוויות שבהן כרוך תהליך היצירה ביצירות שלמדתם בנושא זה? הסבירו והדגימו כיצד חוויות אלה מעוצבות. ענו על פי:
- א. רומאן או מחזה או נובלה (30 נקודות)
- ב. סיפור קצר או שיר וסיפור מן המיתולוגיה או שיר וסרט קולנוע (20 נקודות)
21. כיצד מצטיירת דמות האומן ביצירות שלמדתם בנושא זה (למשל האומן המיוסר, האומן הבודד, האומן כנביא, האומן הבורא)? בכל יצירה, תארו דמות זו, הסבירו כיצד היא מעוצבת, והדגימו את דבריכם. בתשובתכם פתבו על שתי דרכי עיצוב. ענו על פי:
- א. מחזה או רומאן (30 נקודות)
- ב. "הברכה" מאת חיים נחמן ביאליק או שניים משירי נתן אלתרמן ("השיר הזר", "הנה העצים", "עוד חוזר הניגון") או "משירי הנחל" מאת לאה גולדברג או שניים משירי רחל ("ספר שירי", "ניב", "נפתולים") (20 נקודות)

לא הכול ריאליסטי

אם למדתם נושא זה, ענו על אחת מן השאלות 22–23.

22. המציאות המתוארת ביצירות בנושא זה יכולה להיראות לקורא לא מובנת, לעורר בו אימה או רתיעה. אילו תחושות עוררו בכם היצירות שלמדתם בנושא זה? הסבירו והדגימו מה ביצירות עורר תחושות אלה. מה אפשר ללמוד על הקיום האנושי מן המתואר ביצירות אלה ומן התחושות שהתעוררו בכם בעקבות קריאתן? הסבירו והדגימו את דבריכם. ענו על פי:

א. מחזה **או** נובלה **או** רומאן (30 נקודות)

ב. סיפור קצר מאת אחד מן הסופרים האלה: פ' קפקא, א"א פו, ש"י עגנון, א"ב יהושע **או** מדרש וסרט קולנוע (20 נקודות)

23. הפנטסטי משרת צורך אנושי ראשוני: השאיפה לברוח מכבלי התודעה, מהמסגרות השגורות של החיים. (מתוך: בלהה רובינשטיין, **יסודות פנטסטיים בסיפורת**. הוצאת משרד החינוך והתרבות, המנהל הפדגוגי – האגף לתוכניות לימודים, עמ' 8) הסבירו והדגימו כיצד יצירות שלמדתם בנושא זה משרתות צורך אנושי זה, וכיצד דווקא הבריחה הזאת מאפשרת להסתכל על החיים מנקודת מבט אחרת. ענו על פי:

א. נובלה **או** רומאן **או** סיפור קצר וסרט קולנוע (30 נקודות)

ב. סיפור קצר מאת אחד מן הסופרים האלה: פ' קפקא, א"א פו, ש"י עגנון, א"ב יהושע **או** סיפור מיתולוגי וסרט קולנוע (20 נקודות)

נשיות וגבריות: ייצוגי מגדר בספרות

אם למדתם נושא זה, ענה על אחת מן השאלות 24–25.

24. קראו את דבריה של התאורטיקנית הפמיניסטית והמשוררת אדריאן ריץ', וענו על השאלה שאחריה.
הפטריארכליות היא שלטון האבות: מערכת משפחתית-חברתית, אידאולוגית, פוליטית, שבה הגברים - בכוח הזרוע, הלחצים הישירים, או באמצעות הפולחן, המסורת, המשפט והלשון, המנהגים, הגינונים, החינוך וחלוקת העבודה - קובעים איזה חלק ימלאו הנשים; מערכת שבה האישה נכפפת לגבר בכול.

(אדריאן ריץ', **ילוד אישה**. עם עובד, 1989, תרגום: כרמית גיא, עמ' 86)

האם ביצירות שלמדתם בנושא זה באה לידי ביטוי פטריארכליות, כפי שהיא מוגדרת בדברים אלה, או האם ביצירות אלה באה לידי ביטוי חתירה תחת פטריארכליות זו, או שמא משולבות בהן גם פטריארכליות וגם חתירה תחתיה?
הסבירו והדגימו את דבריכם.

ענו על פי:

א. נובלה מאת עגנון ("שבועת אמונים" או "גבעת החול" או "בדמי ימיה") או מחזה או רומאן (30 נקודות)

ב. סיפור קצר או מדרש ושיר (20 נקודות)

25. מצבים של אי-הבנה בין גברים לנשים מעוצבים ביצירות רבות.

תארו מצבים כאלה ביצירות שלמדתם בנושא זה, והסבירו את תרומתם לבניית המשמעות של כל אחת מן היצירות.
ענו על פי:

א. נובלה מאת עגנון ("שבועת אמונים" או "גבעת החול" או "בדמי ימיה") או מחזה או רומאן (30 נקודות)

ב. סיפור קצר או מדרש וסרט קולנוע (20 נקודות)

בהצלחה!